

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/1998 vp

Hallituksen esitys verotuksen oikaisulautakuntaa koskeviksi muutoksiksi verolainsäädäntöön

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä maaliskuuta 1998 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 15/1998 vp verotuksen oikaisulautakuntaa koskeviksi muutoksiksi verolainsäädäntöön.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Erkki Laanterä, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Markku Mertala, Verohallitus
- lakiasiaintoiminnan johtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto

- erityisasiantuntija Hannele Taatila, Suomen Kuntaliitto
- puheenjohtaja Kari Huhtala, Verojohtajat ry
- puheenjohtaja Juha Rautiainen, Läänioikeustuomarit ry
- lakimies Markku Kuoppamäki, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö ry
- johtaja Esko Kiviranta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
- lainopillinen asiamies Anna Lundén, Suomen Yrittäjät
- verojohtaja Pertti Puronen, Tampereen verotoimisto
- verotuksen oikeusturvatyöryhmän puheenjohtaja, professori Heikki Niskakangas
- professori Edward Andersson
- professori Kari S. Tikka.

HALLITUKSEN ESITYS

Hallinnollisesti verohallinto on jakautunut kahden tasoon: Verohallitukseen ja 11 verovirastoon. Verovirastoilla on alueellinen toimivalta. Ainoastaan kuluvan vuoden alussa toimintansa aloittaneella Konserniverokeskuksella on toimialueenaan koko Suomi.

Oikaisuvaatimusten käsittelyä varten maa on jaettu veropiireihin. Jokaisessa veropiirissä on verotuksen oikaisulautakunta. Oikaisulauta-

kuntia on kaikkiaan noin 90. Oikaisulautakunnassa voi olla myös niin sanottuja pakollisia kuntakohtaisia jaostoja.

Hallitus ehdottaa verohallintolakiin, verotusmenettelystä annettuun lakiin, kiinteistöverolakiin sekä perintö- ja lahjaverolakiin tehtäviksi verotuksen oikaisulautakuntaa koskevia muutoksia. Verotuksen oikaisulautakunta ehdoteetaan muutettavaksi verovirastokohtaiseksi. Li-

säksi Ahvenanmaan verotoimistossa olisi oma oikaisulautakunta.

Oikaisulautakunnan puheenjohtajan määräisi verohallitus verohallinnon virkamiehistä. Muut jäsenet määräisi Verohallitus veroviraston esityksestä.

Verotuksen oikaisulautakunta toimisi tarvittaessa jaostoihin jakaantuneena. Oikaisulautakuntaan kuuluisi vähintään neljä ja enintään 16 jäsentä. Jaostoja olisi enintään neljä.

Verovirasto voisi nykyiseen tapaan hyväksyä verovelvollisen tekemän oikaisuvaatimuksen osittain tai kokonaan. Ne oikaisuvaatimukset, joiden johdosta veron määrä voisi muuttua enintään 10 000 markkaa, voitaisiin ratkaista pu-

heenjohtajan ja yhden oikaisulautakunnan veronmaksajia edustavan jäsenen kokoonpanossa, jos he ovat ratkaisusta yksimielisiä. Muissa tilanteissa asia käsiteltäisiin oikaisulautakunnassa.

Lainsäädäntöön ehdotetaan lisäksi tehtäväksi lääninoikeuteen tehtävien valitusten valituspaikkaa koskevia muutoksia sekä muutoksenhakuai-kaa koskevia tarkennuksia. Veroasiamies ei enää voisi vaatia verovelvollista antamaan lisätietoja eikä vaatia verotarkastusta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan verohallinnon organisaation muutoksista johtuvia teknisiä muutoksia.

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä seuraavalla tavalla muutettuina.

Uudistuksen voimaantulo

Verohallintolain muuttamista koskeneeseen hallituksen esitykseen (HE 51/1997 vp) antamassaan vastauksessa (EV 86/1997 vp) eduskunta edellytti, että oikaisulautakuntia koskevat lainsäädäntökysymykset saatetaan eduskunnan päättäväksi syksyllä 1997. Eduskunnan tarkoituksena oli, että uudistus tulisi voimaan kesällä 1998.

Käsiteltävänä oleva hallituksen esitys annettiin kuitenkin vasta 13 päivänä maaliskuuta 1998. Lisäksi on asian käsittelyn yhteydessä käynyt ilmi, ettei verohallinnolla ja erityisesti kunta-sektorilla ole valmiutta suunniteltuun pikaiseen uudistuksen voimaantuloon.

Valiokunta ehdottaa, että ehdotetut muutokset tulisivat kokonaisuudessaan sovellettaviksi vuoden 1999 alusta lukien. Valiokunta on tehnyt tästä aiheutuvat tekniset muutokset kaikkien lakiehdotusten voimaantulosäännöksiin.

Uudistuksen lykkäämisen vuoksi ehdotetaan nykyisten lautakuntien toimikauden jatkamista kuluvan vuoden loppuun. Uudistusta valmisteltaessa pidettiin tärkeänä, että Konserniverokeskuksella olisi oma lautakunta jo sen toiminnan alkaessa tuottamaan verotuspäätöksiä. Edellä ehdotetun uudistuksen lykkäämisen johdosta se ei kuitenkaan enää ole mahdollista. Helsingin oikaisulautakunta on määrätty toimivaltaiseksi käsittelemään Konserniverokeskuksen oikaisuasiat, joten sille tullee kuluvan vuoden marras—joulukuun aikana myös Konserniverokeskuksen asioita käsiteltäväksi. Valiokunta ehdottaa 1. lakiehdotuksen voimaantulosäännökseen lisättäväksi 4. momentin, jonka mukaan oikaisuvaatimus, jota ei ole ratkaistu 1 päivään tammikuuta 1999 mennessä, siirtyy automaattisesti toimivaltaisen oikaisulautakunnan käsiteltäväksi.

1. Lakiehdotus

Oikaisulautakunnan puheenjohtaja

Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan tarkoituksena on, että oikaisulautakunnan puheenjohtajaksi määrättäisiin yleensä verohallinnon virkamies ja hänen pääasiallisena tehtävänään olisi puheenjohtajana toimiminen. Kyseessä ei

esityksen mukaan olisi puheenjohtajan virkaan henkilöllä olisi tavallisesti muu verohallinnon virka, jota hän ei hoitaisi puheenjohtajakaudellaan. Jos puheenjohtajaksi halutaan verohallinnon ulkopuolinen henkilö, esimerkiksi lääninoikeuden esittelijä, hänet esityksen perusteluiden mukaan nimitettäisiin verohallinnon määräaikaiseen virkaan ja hänelle annettaisiin määräys toimia lautakunnan puheenjohtajana. Esityksen mukaan näin menetellen varmistetaan se, että puheenjohtaja olisi päätoiminen.

Valiokunta korostaa sitä, että puheenjohtajaksi tulisi voida nimetä henkilö, joka ei jo ennestään ole verohallinnon virkamies, vaan puheenjohtajana voisi olla esimerkiksi lääninoikeuden virkamies tai täysin nykyisen verovirkamieskunnan ulkopuolinen veroasiantuntija. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, ettei verohallintolain 4 §:n 2 momentissa nimenomaisesti säädetäisi, että oikaisulautakunnan puheenjohtajaksi määrätään verohallinnon virkamies.

Edellä ehdotettu muutos korostaisi sitä, että oikaisulautakunnan puheenjohtajaksi voisi pyrkiä sekä verohallinnon tai esimerkiksi lääninoikeushallinnon virkamies että myös täysin ulkopuolinen veroasiantuntija. Tämän vuoksi valiokunta katsoo, että lautakuntien puheenjohtajuudet tulisi pääsääntöisesti asettaa julkisesti haettaviksi.

Valiokunta ehdottaa asiaa koskevan *lausuman hyväksymistä (1. lausumaehdotus)*.

Oikaisulautakunnan jäsenet

Jotta verotuksen oikaisulautakunta voisi olla mahdollisimman tasapuolinen ja oikeudenmukainen, siinä tulisi olla tasapuolisesti edustettuna veronmaksajien, veronsaajien ja verohallinnon esittämiä henkilöitä. Tämän vuoksi hallitus ehdottaa, että lautakunnan jäsenistä neljäosan tulisi olla verohallinnon, neljäosan kuntien ja puolet eri veronmaksajaryhmien esittämiä henkilöitä. Asiasta on esityksen perusteluiden mukaan tarkoitus säätää asetuksella. Esityksen liitteenä on asiaa koskeva asetusluonnos.

Valiokunta korostaa oikaisulautakunnan kokoonpanon tasapuolisuus- ja oikeudenmukaisuusvaatimusta. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että asetukseen aiottu asiaa koskeva

säännösehdotus otetaan verohallintolain 4 §:n 4 momentiksi, jolloin esityksen mukaiset 4—6 momentti siirtyvät 5—7 momentiksi.

Menettely oikaisulautakunnassa

Verotuksen oikaisulautakunnassa asiat ratkaistaan ehdotetun verohallintolain 4 a §:n 3 momentin mukaan ilman esittelyä.

Asioiden valmistelu oikaisulautakunnassa tapahtuu nykyiseen tapaan siinä veroviraston yksikössä, jonka tehtävänä se veroviraston työjärjestyksen mukaan on. Lautakunnassa asia siis ratkaistaisiin nykyiseen tapaan ilman esittelyä, mutta nykyiseen tapaan lautakunnan kokouksessa voisi olla läsnä ja ottaa osaa keskusteluun asiaa valmistellut henkilö.

Valiokunnan mielestä olisi harkittava, onko syytä siirtyä jatkossa menettelyyn, jossa asia ratkaistaan esittelystä. Valiokunnan mielestä olisi-kin selvittävä edellä tarkoitettua muutosajatus- ta puoltavat ja sen vastaiset näkökohdat.

Valiokunta ehdottaa asiaa kokevan *lausuman hyväksymistä (2. lausumaehdotus)*.

Verotuksen oikaisulautakuntauudistuksen tarkoituksena on verovelvollisen oikeusturvan parantaminen. Olennainen osa oikeusturvaa on oikaisuvaatimusten käsittelyn nopeus ja tehokkuus. Valiokunta ei pidä tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena säätää käsittelyn enimmäisajasta ja siten velvollisuudesta ratkaista asia, ellei erityistä syytä ole, esimerkiksi kuudessa kuukaudessa. Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistus ei pidennä asioiden käsittelyaikoja oikaisulautakunnissa. Valiokunnan mielestä hallituksen on syytä seurata oikaisulautakuntien käsittelyaikojen kehittymistä ja ryhtyä välittömästi tarvittaviin toimenpiteisiin, jos uudistuksen seurauksena on, että oikaisuvaatimusten käsittelyajat uudistuksen tavoitteena olevan nopeamman käsittelyajan sijasta pidentyvät.

Valiokunta ehdottaa asiaa koskevan *lausuman hyväksymistä (3. lausumaehdotus)*.

2. lakiehdotus

Verotusmenettelylain 6 §:n 1 momentissa säädetäisiin, että verotuksen toimittaa se verovirasto, jonka alueella on verovelvollisen kotikunta.

Verohallintolain 1 §:n 3 momentti ehdotetaan

kumottavaksi. Tämä merkitsee paitsi veropiirien lakkauttamista myös verotoimistojen lakkauttamista oikeudellisessa mielessä. Lainkohdan kumoaminen siis merkitsee verotoimistojen nykyisen nimikkeistön mukaista lakkauttamista sekä antaa verovirastolle vapaat kädet työjärjestyksellään päättää yksiköiden toimialueista ja nimistä. Hallituksen esityksen perusteluissa ei ole edes mainittu, perusteluista puhumattakaan, ”verotoimisto” -nimikkeen poistamista lainsäädännöstä. Valiokunnan käsityksen mukaan on epäiltävissä, onko kansalaisten näkulmasta arvioitu riittävästi sen seurauksia, että verotoimistojen nimet tulevat muuttumaan sellaisiksi kuin verovirastot viime kädessä päättävät. Nimikevoiten jopa vaihdella virastokohtaisesti. Nimikkeistöjen jatkuva muuttaminen on jo nyt johtanut eräiden asiantuntija-arvioiden mukaan valitettavasti täydelliseen sekamelskaan.

Valiokunta kiinnittää asiaan vakavaa huomiota ja ehdottaa, että asian korostamiseksi verotusmenettelylain 6 §:ään lisätään uusi 4. momentti, jossa säädetään, että veroviraston katsotaan käsittävän myös toimialueensa verotoimistot ja muut toimipisteet.

Valiokunnan muutosehdotus

1.

Laki

verohallintolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun verohallintolain (1557/1995) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 637/1997,
muutetaan 4 § ja 13 §:n 4 momentti, sellaisena kuin näistä on 4 § osaksi mainitussa laissa 637/1997, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a—4 c § seuraavasti:

4 §

Verotuksen oikaisulautakunta ja sen kokoonpano

(1 mom. kuten HE)

Verohallitus määrää veroviraston esityksestä yhden tai useamman henkilön toimimaan vero-

Sanonnalliset muutosehdotukset

Oikaisuvaatimuksen tekopaikkaa koskevissa säännöksissä (2. lakiehdotuksen 63 ja 82 §, 3. lakiehdotuksen 26 § sekä 4. lakiehdotuksen 43 §) ehdotetaan ilmaisu ”siinä verovirastossa” muutettavaksi sanonnaksi ”siihen verovirastoon”.

Päätöksen tiedoksiantoa koskevia säännösehdoituksia (2. lakiehdotuksen 64 ja 67 § sekä 4. lakiehdotuksen 43 ja 45 §) ehdotetaan niin ikään sanonnallisesti täsmennettäviksi.

Päätösehdotus

Edellä todetun perusteella valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muutettuina (Valiokunnan muutosehdotus)

ja että hyväksytään kolme asiaa koskevaa lausumaehdotusta (Valiokunnan lausumaehdotukset).

tuksen oikaisulautakunnan puheenjohtajana. Lisäksi verohallitus määrää, kuka puheenjohtajista toimii lautakunnan puheenjohtajana ja kuka puheenjohtajista kunkin sijaisena puheenjohtajan ollessa estynyt.

(3 mom. kuten HE)

Verotuksen oikaisulautakunnan jäsenistä tulee olla neljäosan veroviraston, neljäosan kuntien tai, jos veroviraston toimialueena on koko maa, Suomen Kuntaliiton sekä puolet eri veronmaksajia edustavien järjestöjen ehdottamia henkilöitä, jotka ovat antaneet suostumuksensa tehtävään. (Uusi) (5—7 mom. kuten HE:n 4—6 mom.)

4 a—4 c ja 13 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Sen estämättä, mitä verohallintolain 15 §:n 3 momentissa (1105/1997) säädetään verotuksen oikaisulautakunnan toimikaudesta, vuoden 1997 lopussa toimiva verotuksen oikaisulautakunta jatkaa tehtävässään 31 päivään joulukuuta 1998. Muilta osin lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1999. (Uusi 2 mom.)

(3 ja 4 mom. kuten HE:n 2 ja 3 mom.)

Oikaisuvaatimus, jota ei ole ratkaistu 1 päivään tammikuuta 1999 mennessä, siirtyy toimivaltaisen verotuksen oikaisulautakunnan käsiteltäväksi. (Uusi 5 mom.)

2.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1558/1995) 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 10 §:n 3 momentti, 11 §, 14 §:n 1 momentti, 19 ja 20 §, 23 §:n 1 momentti, 26 §:n 1 momentti, 41 §:n 4 momentti, 51 §:n 1 momentti, 54, 59 ja 61 §, 62 §:n 2 momentti, 63 §:n 2 momentti, 64, 66, 67, 69, 73 ja 75 §, 76 §:n 1 ja 4 momentti, 79 §:n 1 momentti, 80, 82 ja 85 §, 88 §:n 4 momentti ja 90 §,

sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 3 momentti laissa 1122/1996, 62 §:n 2 momentti laissa 997/1996 ja 85 § laissa 536/1996, seuraavasti:

6 §

Verotuksen toimittava viranomainen

(1—3 mom. kuten HE)

Veroviraston katsotaan käsittävän myös toimialueensa verotoimistot ja muut toimipisteet. (Uusi)

7, 8, 10, 11, 14, 19, 20, 23, 26, 41, 51, 54, 59, 61
ja 62 §
(Kuten HE)

63 §

Oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle

Oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle siihen verovirastoon, joka on toimittanut tai jonka olisi tullut toimittaa verotus taikka joka on vahvistanut perusteen, jonka mukaan yhtymän tulo ja varat sekä tappio ja velat jaetaan osakkaille. Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajassa asianomaiseen verovirastoon.

64 §

Oikaisuvaatimuksen määräaika

(1 mom. kuten HE)

Verotuksen muuttamista koskevasta veroviraston päätöksestä saadaan 1 momentissa säädetyn määräajan estämättä tehdä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. *Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin se katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä.* Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

66 §

(Kuten HE)

67 §

Valitusaika

Verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun on tehtävä valitus viiden vuoden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta. Veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen on kuitenkin tehtävä valitus kahdeksan kuukauden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymisestä. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saadaan tämän määräajan estämättä valittaa 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. *Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin se katso-*

taan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Edellä mainittujen viranomaisten valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

69, 73, 75, 76, 79 ja 80 §

(Kuten HE)

82 §

Toimivaltainen verotuksen oikaisulautakunta

Rajoitetusti verovelvollisen verotusta koskeva oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle *siihen verovirastoon*, jonka alueella 80 §:ssä tarkoitettu kiinteä toimipaikka tai kiinteä omaisuus sijaitsee tai jonka alueella osakeyhtiön tai osuuskunnan kotipaikka on, taikka Uudenmaan tai Lounais-Suomen veroviraston Ahvenanmaan verotoimiston verotuksen oikaisulautakunnalle.

85, 88 ja 90 §

(Kuten HE)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä *tammikuuta 1999*.

Jos (*poist.*) veroasiamiehen, kunnan, seurakunnan ja kansaneläkelaitoksen oikaisuvaatimuksen ja valituksen määräaika *ei ole päättynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1999, oikaisuvaatimuksen ja valituksen määräaika päättyy 30 päivänä kesäkuuta 1999.*

3.

Laki**kiinteistöverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä heinäkuuta 1992 annetun kiinteistöverolain (654/1992) 16—18 ja 20 §, 21 §:n 1 ja 4 momentti, 22 §, 24 §:n 2 momentti, 26 §:n otsikko, 1 ja 3 momentti ja 28 §,

sellaisina kuin niistä ovat 16—18 ja 20 §, 24 §:n 2 momentti ja 26 §:n 1 momentti laissa 1560/1995, 21 §:n 1 ja 4 momentti sekä 26 §:n 3 momentti laissa 541/1996 ja 22 § laissa 1084/1993 ja mainitussa laissa 1560/1995, seuraavasti:

16—18, 20—22 ja 24 §
(Kuten HE)

26 §

*Muutoksenhaku veroviraston ja verotuksen
oikaisulautakunnan päätökseen*

Tämän lain mukaan verovelvollinen tai se, joka on veron suorittamisesta joko julkis- tai yksityisoikeudellisella perusteella vastuussa, samoin kuin kiinteistön sijaintikunnan määräämä veroasiamies tai kiinteistön sijaintikunta saa haakea muutosta verotukseen kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle *siihen verovirastoon*, joka on toimittanut verotuksen tai jonka olisi tullut toimittaa verotus. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haetaan valittamalla muutosta siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä asianomainen kiinteistö sijaitsee tai, jos

verotus on toimitettu verovelvollisen kotikunnassa, siltä lääninoikeudelta, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen kotikunta on. Jos puolisoilla, joihin sovelletaan puolisoita koskevia tuloverolain säännöksiä, on kotikunta eri lääninoikeuksien tuomiopiirissä, oikaisulautakunnan päätökseen haetaan muutosta miehen kotikunnan lääninoikeudelta.

— — — — —
(3 mom. kuten HE)
— — — — —

28 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä *tammikuuta* 1999.

4.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 43 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1561/1995, sekä

muutetaan 22—24 §, 25 §:n 3 momentti, 28 a, 29 ja 30 §, 31 §:n 1—3 momentti, 32 §, 37 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 2 momentti, 39 a §:n 1 ja 3 momentti, 39 b §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 43 §:n 2 ja 6 momentti, 44 §:n 1 momentti, 45, 46 ja 49 §, 50 §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 53 §:n 2 ja 3 momentti, 54 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentin johdantokappale ja 5 momentti sekä 56 §:n 1 ja 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 22—24 §, 25 §:n 3 momentti, 29 ja 30 §, 31 §:n 1—3 momentti, 32 §, 37 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n 2 momentti, 42 §:n 2 momentti, 43 §:n 2 ja 6 momentti, 45, 46 ja 49 §, 50 §:n 1 momentti, 51 §:n 1 momentti, 53 §:n 2 ja 3 momentti, 54 §:n 2 momentti, 55 §:n 1 momentin johdantokappale ja 5 momentti sekä 56 §:n 1 ja 3 momentti mainitussa laissa 1561/1995, 28 a § laissa 1392/1995 sekä 39 a §:n 1 ja 3 momentti, 39 b §:n 2 momentti ja 44 §:n 1 momentti laissa 540/1996, seuraavasti:

22—25, 28 a, 29—32, 37—39, 39 a, 39 b ja 42 §
(Kuten HE)

43 §

Perintö- ja lahjaverotusta koskeva oikaisuvaatimus tehdään verotuksen oikaisulautakunnalle *siihen verovirastoon*, joka on toimittanut verotuksen tai jonka olisi tullut toimittaa verotus. Oikaisuvaatimus on toimitettava verovirastoon määräajassa.

Veronoikaisua ja muutoksenhakuviranomaisen uudelleen toimitettavaksi palauttamasta verotusta koskevasta veroviraston päätöksestä saadaan kuitenkin edellä säädetyn määräajan estämättä tehdä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa päivästä, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut päätöksestä tiedon. *Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin se katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä.* Verorasiamiehen määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

44 §
(Kuten HE)

45 §

(1 mom. kuten HE)

Verovelvollisen valitusaika on viisi vuotta perintö- tai lahjaverotuksen toimittamisvuotta seuraavan vuoden alusta. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuksen toimittamispäivästä. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saadan kuitenkin näiden määräaikojen estämättä valittaa 60 päivän aikana sen päivän jälkeen, jona muutoksenhakuun oikeutettu on saanut tiedon päätöksestä. *Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin se katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä.* Veroasiamiehen valitusaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

46, 49—51 ja 53—56 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999.

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että oikaisulautakuntien puheenjohtajuudet ilmoitetaan pääsääntöisesti julkisesti haettavaksi.

2. Eduskunta edellyttää, että ensi tilassa selvitetään oikaisulautakuntien osalta esittelymenettelyyn mahdollisesti siirtymistä puoltavat ja esittelymenettelyyn siirtymisen vastaiset seikat ja että asian mahdollisesti edellyttämiin jatkotoimenpiteisiin ryhdytään pikaisesti.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa oikaisulautakuntien käsittelyaikojen kehittymistä ja ryhtyy välittömästi tarvittaviin toimenpiteisiin, jos uudistuksen seurauksena on, että oikaisuvaatimusten käsittelyajat uudistuksen tavoitteena olevan nopeamman käsittelyajan sijasta pidentyvät.

Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Mauri Pekkarinen /kesk (osittain)
 vpj. Kari Rajamäki /sd (osittain)
 jäs. Olavi Ala-Nissilä /kesk (osittain)
 Ulla Anttila /vihr
 Pirjo-Riitta Antvuori /kok
 Timo Ihamäki /kok
 Bjarne Kallis /skl
 Timo Laaksonen /vas
 Reijo Laitinen /sd (osittain)
 Markku Lehtosaari /kesk
 Håkan Malm /r
 Mats Nyby /sd (osittain)
 Arja Ojala /sd

Maija Rask /sd (osittain)
 Anssi Rauramo /kok (osittain)
 Jukka Roos /sd
 Kimmo Sasi /kok
 Oiva Savela /kok
 Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
 Jukka Vihriälä /kesk
 vjäs. Markku Koski /kesk (osittain)
 Arto Lapiolahti /sd
 Markku Pohjola /sd
 Matti Saarinen /sd
 Kari Uotila /vas.

VASTALAUSE

Hallituksen esityksessä (HE 15/1998 vp) verotuksen oikaisulautakuntaa koskeviksi muutoksiksi verolainsäädäntöön ehdotetaan, että verotuksen oikaisulautakunta muutettaisiin verovirasto-kohtaiseksi. Lisäksi ehdotetaan, että ne oikaisuvaatimukset, joiden johdosta veron määrä voisi muuttua enintään 10 000 markkaa, voitaisiin ratkaista puheenjohtajan ja yhden oikaisulautakunnan veronmaksajia edustavan jäsenen kokoonpanossa, jos he ovat ratkaisusta yksimielisiä.

Nykyisin oikaisuvaatimusten käsittelyä varten maa on jaettu veropiireihin. Jokaisessa veropiirissä on verotuksen oikaisulautakunta. Näitä oikaisulautakuntia on kaikkiaan noin 90. Esitellyllä lainsäädännöllä oikaisulautakuntien määrä on putoamassa kymmeneen. Mielestämme tämä muutos merkitsisi liian suurta oikaisulautakunnan toimialuetta, kuten esimerkiksi Sisä-Suomen veroviraston alue. Suurissa toimialueissa on lisäksi byrokratian kasvamisen ja teknisten ongelmien vaara. Mielestämme laaja toimialue ei ole tae yhtenäisestä verotuksesta, mutta tehokas ohjaus on.

1.

Laki

verohallintolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 18 päivänä joulukuuta annetun verohallintolain (1557/1995) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 637/1997,

muutetaan 4 § ja 13 §:n 4 momentti, sellaisena kuin näistä on 4 § osaksi mainitussa laissa 637/1997, sekä

lisätään lakiin uusi 4 a—4 c § seuraavasti:

4 §

Verotuksen oikaisulautakunta ja sen kokoonpano

Jokaisessa *maakunnassa* on verotuksen oikaisulautakunta. Verotuksen oikaisulautakunta on myös Lounais-Suomen veroviraston Ahvenanmaan verotoimistossa. Oikaisulautakunta voi toimia jaostoihin jakautuneena. Lautakunnan toimikausi on viisi kalenterivuotta.

(2—7 mom. kuten VaVM)

4 a §

Päätösvaltaisuus ja menettely verotuksen oikaisulautakunnassa

Verotuksen oikaisulautakunta on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja ja vähintään puolet lautakunnan muista jäsenistä. Lautakunta tai sen jaosto voi kuitenkin kokoonpanossa, johon kuuluvat puheenjohtaja ja yksi veronmaksajia edustava jäsen, ratkaista asian, jossa veron

Siksi oikaisulautakunnan toimialueen pitäisi määräytyä maakuntapohjaisesti. Maakuntia on 17.

Toisena ongelmakehänä valiokunnan asian-
tuntijakuulemisessa nousi erityisesti esiin em. 10 000 markan veron määrä. Suoritettavana verona 10 000 markkaa on varsin suuri ja jättäisi suuren osan käsiteltäviä asioita lautakuntakäsittelyn ulkopuolelle. Esimerkiksi palkansaajien, eläkeläisten, viljelijöiden ja pienyritysten oikaisuvaatimuksissa verointressi jää valtaosassa tapauksia ehdotetun rajan alle. Ratkaisuintressin sitominen veron nettomäärään voi myös kohdella sattumanvaraisesti verovelvollisia mm. viive-seuraamusten korkeudesta riippuen. Siksi ehdotamme, että 10 000 markan raja tulee muuttaa 5 000 markan veroksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä 1. lakiehdotus hyväksytään näin kuuluvana:

määrä voi oikaisuvaatimuksen johdosta muuttua enintään 5 000 markkaa, jos puheenjohtaja ja jäsen ovat ratkaisusta yksimielisiä.

(2—4 mom. kuten VaVM)

4 b, 4 c ja 13 §
(Kuten VaVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten VaVM)

Helsingissä 4 päivänä kesäkuuta 1998

Olavi Ala-Nissilä /kesk
Jukka Vihriälä /kesk

Markku Lehtosaari /kesk
Bjarne Kallis /skl

